

Comissariat també és negociar poder

Publicat per [Interacció](#) [1] el 19/05/2015 - 10:14 | Última modificació: 11/05/2026 - 17:21

Al llarg de molt de temps, el comissariat d'exposicions s'ha presentat com una pràctica de selecció, ordenació i legitimació artística. El comissari apareixia com la figura capaç de construir un relat coherent i donar sentit públic a unes obres determinades. Però què passa quan les pràctiques artístiques deixen de produir-se des de l'autoria individual i es construeixen a través de processos col·laboratius, mediacions socials i relacions comunitàries? El text d'Oriol Fontdevila, publicat dins el projecte *Transductores 3*, entra directament en aquesta tensió.

L'article parteix d'una idea clara: el comissariat tradicional i l'art col·laboratiu sovint s'han percebut com pràctiques gairebé oposades. Mentre el primer tendeix a ordenar, estabilitzar i representar, les pràctiques col·laboratives acostumen a treballar amb processos oberts, relacions horitzontals i negociacions contínues entre agents diversos. El problema no és només metodològic. També és polític. Qui decideix el relat final? Qui controla la representació del procés? Què queda visible i què desapareix?

Fontdevila defensa que el repte contemporani no és simplement exposar art col·laboratiu dins els museus, sinó transformar les mateixes estructures de mediació institucional. Per això proposa pensar el "comissariat col·laboratiu" no com una tècnica participativa més, sinó com una manera diferent d'entendre les relacions entre institucions, artistes, comunitats i processos culturals.

Especialment interessant és la crítica que el text fa a la tendència dels museus a absorbir i estabilitzar pràctiques nascudes fora de les seves lògiques. Fontdevila descriu aquesta operació com una mena de "bulímia" institucional orientada a resignificar qualsevol procés social com a objecte artístic. El risc és evident: els processos col·laboratius acaben convertits en relats tancats i legitimats pel museu, perdent part de la seva complexitat, conflictivitat i capacitat de reverberació social.

L'article també qüestiona una idealització molt habitual en certes pràctiques comunitàries: la idea que fora de les institucions no hi ha relacions de poder. Recuperant autors com Grant H. Kester o Claire Bishop, Fontdevila insisteix que qualsevol procés col·laboratiu està travessat per jerarquies, tensions i negociacions. El valor polític del treball col·laboratiu no prové d'eliminar el conflicte, sinó de fer visibles aquestes relacions i redistribuir parcialment el poder de representació.

El text ens obliga a formular una pregunta de fons problemàtica: fins a quin punt la participació cultural és realment una transformació institucional i fins a quin punt continua sent una forma sofisticada de legitimar estructures que canvien poc en la seva distribució efectiva del poder?

Les pràctiques artístiques col·laboratives desplacen el focus de l'obra acabada cap als processos de mediació, negociació i construcció col·lectiva.

Referència

Fontdevila, O. (2015). *Comissariar arte colaborativo, ¿colaborativamente?* En A. Collados i J. Rodrigo (Eds.), *Transductores 3. Prácticas artísticas en contexto. Itinerarios, útiles y estrategias*. Centro José Guerrero.

[Text complet del llibre \(pdf\)](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: gestió cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2015/comissariar-poder>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/transductores3_online.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5793>